ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թէ՛ Պոլսոյ եւ թէ գաւառաց համար

Տարեկան	7 մէճիտ
Վեցամսեայ	3 1/2 »
Եռամսեայ	2 »
Օտար երկիրներու համար	40 ֆր.
Վեցամսեայ	20 »
Եռամսեայ	10 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բացի Բօսֆոր Լօքալէն։

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի՝ 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով։

Նամակները կ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

38, Պապը Ալի Ճատէսի, Կ. Պոլիս

ՔԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ԲԻԶԱՆԴ ՓՃՋԵԱՆ

„پوزانتيون"

ارمنجه يومیه سیاسی غزته

صاحب ومدیر مسئول پوزانت اچتیان

پوزانت كچيان

مطبعه و اداره‌خانه باب عالی جاده‌سنده ۲۸ نومرولو

درد ماده مخصوص ۲ قات

PUZANTION

Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire

Directeur-Propriétaire

PUZANT KETCHIAN

Bab Aali Djaddessi, No. 28.

CONSTANTINOPLE

ՔԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5 — ՈՒՐԲԱԹ 8 ՆՈԵՄԲԵՐ 1896 — (Հ. 20 ՆՈՅԵՄԲԵՐ) — 15 ՁԻՄԱԶԻ-ԻԻ-ԱԽԻՐ 1314 — Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8/20 ՆՈԵՄ. 1896.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՕՐՄԱՆԵԱՆ ԵՒ ԻՐ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Երէկ փութացինք խնգակցիլ Ա.մէն. Օրմանեան Սրբազանին՝ իր պատրիարքական ընտրութեան վրայ։ Ա.յսօր քիչ մը մնաորդիացօրէն կրնանք յայտնել մեր կարծիքն ու զգացումն այս ընտրութեան առթիւ։

Քաղաքական ժողովն, ընդ առենապետութեամբ Բարձրագոյն Բարերարութիւն փաշայի, և Ազգ. Ընդհանուր Ժողովը խնդակցութեան արժանի են այնպիսի եպիսկոպոս մ'ընտրելնուն համար, որ թէ մեծ արժանիք ունի բարձր պաշտօնին և թէ չէզոք անձնաւորութիւն մ'է բոլորովին։ Ա.յս կամ այն եպիսկոպոսի համար կ'ըսուէր թէ հոգի կուսայ եղեր Պատրիարք ընտրուելու համար։ Օրմանեան հետամտութիւն չէր ցուցներ, և ինչպէս «Բիւզանդիոն»ի նախընթաց աւուր թուով բացատրեցինք, Ն. Սրբազնութիւն տակաւին Ա.թոռ պիտի ըլլար եթէ վանքին եւս մուտքն ու դիպուածքը բոլորովին խանգարուած չըլլային վերջին դէպքերուն բերմամբ։

Բնաւ տարակոյս չկայ թէ Օրմանեան Սրբազան անձնաւորութիւնն հաճոյ է կայս. կառավարութեան, ապա թէ ոչ՝ պետական այնքան ականաւոր անձնաւորութիւններէ բաղկացած քաղաքական ժողովոյ մը մէջ քուէներու այնքան մեծաւոր թիւ մը, գրէթէ միաձայնութիւնը, չէր ստանար։ Եւ բնական է որ այսպէս ըլլայ։ Օրմանեան Սրբազան սղմնաւորութեան մարմնացումն է։ այսքան խելացի եպիսկոպոս մը չի կրնար երբեք կասկածելի արարքներու մէջ գտնուած ըլլալ։

* * *

Օրմանեան Սրբազան սիրելի է Ազգին, որովհետեւ ինքն ալ այնքան սիրեց իր Ազգն ու ազգային եկեղեցին որ անոր գիրկը մնաւ՝ աւելի ադեկ ծառայելու համար անոր։ Ա.յն զգացում որ այս քայլն առնել տուաւ Ն. Սրբազնութեան՝ վերին աստիճանի գովելի զգացում մ'է, և Հայ եկեղեցւոյ գիրկը գառնալէն ի վեր, Օրմանեան Սրբազան երբեք պարապ չկեցաւ։ Ազգային իշխանութիւնն ուր որ զրկեց զինք, գնաց։ Ինչ պաշտօն որ տուաւ, սիրով կատարեց, և թէպէտ քնկէ Պոլսեցի, չատ մը գաւառացի եկեղեցականներէ աւելի ծառայեց Պոլիսէն դուրս։

Եւ ցեղով, ո՛վ չի գիտեր թէ մտքի և արուի չատ մը գնահատելի ձիրքերով օժտուած է Օրմանեան Սրբազան։ Մեր էն հմուտ եկեղեցականներէն մին է. մտքի մարդ մ'է. իմացական այժ մ'է։ Արեւմտեան և արեւելեան ուսումներով հաւասարապէս ճոխացած ուղեղի մը տէր է։ Գրչի մարդ մ'է. լրագրերուն և հանդէսներուն մէջ չատ երեւցած են իր հմտաչատ, հիմնական գրուածներն։ Հայ եկեղեցւոյ վրայ իր պատմական գրուածքը միայն, «Ա.թոռ»ը, պիտի բաւէր ո՛և է եկեղեցականի մը համբաւը չընելու։

Բարոյական ձիրքերն ալ խնացականէն վար չեն մնար։ Օրմանեան ընաւ չխմաստասած ըլլալու եղական արժանիքն ունի։ Պատրիարքական այս կամ այն թեկնածուի վրայ խօսուած ժամանակ չատ մը մանրագէպեր կը պատմուէին։ Բայց աւելնէն չար լեզուներն անգամ Օրմանեան Սրբազանին բարոյական նկարագիրը չեն կրնար տգեղացնել Օրմանեան Սրբազանի ընտրութիւնն յուսանք որ գաս մ'ըլլայ մեր եկեղեցականութեան, նոյն իսկ Եպիսկոպոսական գասուն, վճռապէս ցոյց տալով թէ Հայ Ազգն ո՛րքան մեծ կշիռ կուտայ եկեղեցականի մը անբասիր, անաղարտ վարքի ու բարքի տէր ըլլալուն։

Օրմանեան Սրբազանի մէկ ուրիշ գովելի ձիրքը պատահանաչ, կարգապահ, ճշդապահ մարդ մ'ըլլալն է։ Ազգային իշխանութեան հրամաններուն միշտ հնազանդող մը եղած է, իր հանգիստը զոհելով, իր անձն ամէնգնովին նուիրելով իր վրայ դրուած պարտականութիւններուն կատարման, Ազգ. Սահմանադրութեան համեմատ, եկեղեցւոյ օրինաց համեմատ։

Մեր եկեղեցականութեան մէջ կարգապահութեան ոգւոյն պակասութեան վրայ չատ անգամ դանգատներ լսուած են, և այնքան իրաւացի գանգատներ, որ կարգապահութեան ոգւոյն մարմնացումն եղած եպիսկոպոսի մը Պատրիարք ընտրուիլն ազդու և հանրօգուտ գաս մը պիտի ըլլայ բովանդակ եկեղեցական գասուն։ Օրմանեան Սրբազան տարիներով առաջնորդութիւն ըրաւ, ուր որ ղրկուեցաւ գնաց, տարիներով ալ վանահայրութիւն ըրաւ լերան մը գլուխը, ձայն ծուն չհանելով, լռիկ ձիկիկ աշխատելով որ լաւ եկեղեցականութիւն մը պատրաստէ, ժիր մշակներ հասցնէ ազգային եկեղեցւոյն։ Յանցանքն իրը չէ ամենէն էթէ այս գեղեցիկ գործ խանգարուեցաւ բացառիկ դէպքերու բերմամբ։ Բայց Օրմանեան այնքան սիրած էր իր Արմաչի գործն որ յուսալի է դի այն բարձր պաշտօնին մէջ որուն կոչուեցաւ՝ ինչ որ կարելի է ընէ Դպրեվանքը կանգուն պահելու համար։

* * *

Վերին աստիճանի մտքի մարդ ըլլալով հանդերձ, Օրմանեան Սրբազան վերացական մարդ չէ։ Աշխարհի մարդ է նաեւ։ գործի մարդ է։ գործնական ձիրքերով ալ օժտուած է։ Մարդու հետ վարուիլ չատ լաւ գիտէ։ պարագայից համեմատ չարժելու քաջալարժ է. տեսակ մը դիւրաթէքութիւն ունի որ կրնայ օգնել չատ մը դժուար դիրքերու մէջէն ելնելու։ վերջապէս, պարապ տեղը չէ որ այնքան տարբեր թէ Արեւմուտքի և Արեւելքի մէջ ծառայած է, և իրարմէ այնքան տարբեր իշխանութիւններու և տարբեր պայմաններու ներքեւ ծառայած։

Ոմանք զարմանալի մոլեռանդութեամբ մը տարօրինակ կը գտնէին հռոմէական եկեղեցիէն ի ծոց մայրենի եկեղեցւոյ վերադարձող եկեղեցականի մը պատրիարքութեան բարձրանալը։ Տարօրինակ բան մը երէկ կայ գործին մէջ մտածելու այդ կերպն է։ Հռոմէականութենէ գարձած եկեղեցական մ'ընդունելը ենք մեր եկեղեցւոյն մէջ, եպիսկոպոսութեան բարձրացուցիր ենք, ամենէն կարեւոր թեմերու առաջնորդ ընտրեր ենք, Պօղոսեան ժողովին անդամ ընտրեր ենք, Մայր-Ա.թոռոյ մէջ եկեղեցական ուսուցիչ կարգեր ենք, և որ ամենէն կարեւորն է՝ ապագայ բարձրաստիճան հայ եկեղեցականութիւնը պատրաստելու պաշտօն ունեցող հաստատութեան մը ուսուցիչական և վարչական վերին ուղղութիւնն իրեն յանձներ ենք, և միայն Պատրիարքութիւնն է որ չատ պիտի տեսնէինք այսքան արժանաւոր, այսքան ընդունակ, այսքան կարող եկեղեցականի մը։ Ա.յդպիսի արդեօք մը Ազգ. Սահմանադրութեան օ՛ր յօդուածին մէջ արդեօք կայ, մեր գիտցած 99 յօդուածներուն մէջ, թէ անոնց առաջիկայ վերաքննութեան մէջ։

* * *

Իր ընտրութեան կայսերական իրատով վաւերացումէն առքն երբ պաշտօնին գլուխն անցնի, Օրմանեան Սրբազան արդարեւ չատ գժուար կացութիւն մը պիտի գտնէ։ Ողբալի անկարգութիւններ անհաշուելի վնասներ հասուցած են այն հօտին զոր հովուել կը կոչուի։ Ամէն կողմ գարմանալիք վէրքեր կան։ Ամէն կողմ օգնութիւն պէտք է հասցնել այլ և այլ տեսակ կարօտութիւններու։ Հաւարակ մարդ մը կրնայ վշտանալ ընկերկիլ գործին տխրահետ մեծութեան առջեւ, կամ իր անձնական հանգիստն ու փառքը միայն վտանգել։ Բայց Թ՛ղ Թէ Օրմանեան հասարակ մարդ մը չէ, իրեն քաշալեր կրնայ ըլլալ այս կարեւոր իրողութիւն որ իրեն օժանդակ պիտի ունենայ չատ կարող գաղափարական ժողով մը։ Ազգը վրսատահ է որ Ազգին և եկեղեցւոյն կարօտութիւնները լեցնելու համար ինչ որ կարելի է պիտի ընեն նորընտիր Պատրիարքն և նորընտիր վարչութիւնն։ Եւ քանի որ երկուքն ալ Ցերութեան վստահութիւնը կը վայելեն, յուսալից ենք որ կայսերական կառավարութիւնն ևս պիտի բարեհաճի չնորհել պէտք եղած գիւրութիւնն անոնց պաշտօնն օգտակար հանդիսացնելու համար։ Ա.յս, յուսալից ըլլալու չատ պատճառներ ունինք երբ այսքան վստահելի, ազդեցիկ և պատուաբեր տարրեր միացած կը տեսնենք ի գլուխ Ազգ. Վարչութեան։ Ցատկ, յուսով և սիրով կ'աղջնենք Պատրիարքական ընտրութիւնը, մաղթելով որ Ազգին ու եկեղեցւոյն Թանկագին չահերուն օգտակար ըլլայ ներկայ ժամանակ պարագաներուն մէջ։

ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԿԱՆ

— Համառօտ դասագիրք առանին տնտեսագիտութեան, 7—10 տարիական փոքրիկ աղջկանց համար։ Մանկավարժական դրութեամբ եւ խօսակցական ոճով.— Հեղինակ՝ Յուսիկ Վրդ. Էմմերեան։

— Վարդապետ մը որ իր առանձնութեան մէջ ժամանակ կը յատկացնէ փոքրիկ աղջիկներու համար այս տեսակ գիրք մը պատրաստելու, շնորհաւորելի է։ Ա.յդ աշխատութիւնը սպասելի էր մեր ուսուցչուհիներէն։

Գիրքը իր տեսակին մէջ նոր է կրնայ ըսուիլ։ Իրաւ է որ անոր պարունակութիւնը, տարբեր ձեւի տակ կարելի է գտնել մինչեւ հիմա Պոլսոյ մէջ հրատարակուած բազմաթիւ Ընթերցարաններու եւ Մայրենի Լեզուներու մէջ, բայց հոս այդ նիւթերը խնամով հաւաքուած, կարդագրուած կը ծառայեն մէկ նպատակի.—պզտիկ աղջկան ուղեղին մէջ տպաւորելու ինչ որ կը վերաբերի «առանին տնտեսութեան»։

Ա.յնքան անհետեւեալ գաղափարներ չեղոյ, պատրաստուած ինքնակոչ մանկավարժներու կողմէ եւ ապագրին վրայ սեղմուած ինչպէս որ գաղափարները՝ բաւարար գոյութիւն չունին Թարգմանել և հատատուել, չարչ ինքնին տեղի կուգայ։

Դիրքին մէջ զրուած ոտանաւորներ երկար ազօթքը բոլորովին աւելորդ է. անոր տեղը յայտնութեամբ կը բռներ արձակ, չատ կարճ ազօթք մը։ Պարտէզի մշակութեան վրայ սիքագ չէր ոտանաւոր ալ։

Գրքին առաւելութիւնները։

Մաքուր տպուած, գիրերը խոշոր, բաժանումները լաւ։ Հրահանգներ կան որ գասերու ժամփոփումներն են։ ամենէն ընտիր մասը կը կազմեն անոնք։

Ազգ. վարժարաններու մէջ կարեւոր պակաս մը կը լրացնէ այդ գիրքը յուսալից մ'է։

Գ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԹԱՂԱՅՈՂՆԵՐԸ

Իբր չորս ամիս առաջ Աբէ-Եէթի մէջ «ԱՒԱՂ» խորագրեալ սակ գրուածին մը հրատարակիր էին։ Այդ գբուածին իրր յարակից մաս կրնայ նկատուիլ հետեւեալը։

Ազգը էն հզօր կիրքերէն մին ու միանգամայն կիրքերուն է աղետալին և կործանարարն է. միւս ամէն կիրքերուն վրայ կ'ինքնէ, որովհետեւ ժամանակը, տարիները, չեն կրնար մաշեցնել, բնաջինջ ընել զայն։ Կը պահէ միշտ իր բուռն սաստկութիւնը, իր յանկուցիչ գօրութիւնը, ու իր դառնութիւնը։ Կուգայ տարիք մը ուր ներսիտառապ կանայք, գիղեցիկ կանայք վարդ պահելէ չեն հետեր այլ ևս խորշած, ամիս ակ, ճաղատ ճակատներու կուգայ յարիք մը զոր ակատացած, յոգնած ս ամբոխը չընդունիր այլ ևս նուրբ կերակուրները, վարժուկ համներուն, ոգեւիլ ըմպելիները։ կուգայ տարիք մը ուր..... Սակայն խաղը, ու միմայն խաղը, յատկանական երիտասարդութեան առանձնաշնորհը կը վայելէ այդ ամէն կիրքերուն, այդ ամէն ախտերուն մէջ։

Կանայ թաւշեայ սեղանին չուրջը վաթսունամեայ ալ այնչափ եռանդոտ, այնչափ կրակի է որչափ երիտասարդը։ Հոն միայն կրնայ զգալ չարտնակ ուրախութիւններ, յուզմունք, անակնկալ, նորանոր յուսահատութիւններ, որովհետեւ կենաց ուրիշ չրջանակի մը մէջ, միեւնոյն կիրքերը վայելելու տարիքն անցուցած ըլլալով, միմիայն խաղի սեղանը կրնայ դեռ եւս մասամբարել անոր այդպիսի զգացումներ։

Ուրեմն ճշմարիտ է որ խաղը միայն երիտասարդ է և յատկանան երիտասարդ պիտի մնայ։

Խաղը առաւելութիւն մ'ալ ունի խաղակիցներու անգիտութեամբը։ Գիւրագոյն սփոփիչն է, մոռցնել կուտայ խաղացողին իր բոլոր վշաերը, անոր բոլոր մտածմունքը միացը իր վրայ անդրադարձնելով։ Այն գիղերուն կը նմանի որոց գաղտնացիք Եւ-լէ-լէնէ կըսան և որք հիւանդութիւն մը, մարմնոյն մէկ մասէն ուրիշ մէկ կողմ գարձնելու, խոտորեցնելու յատկութիւնն ունին։ Խաղը իր չարափոփոխ ու յեզակաթ պատահարներովը, իր անորոշ ու բաղմազիմի պարագաներովը, խաղացողին կը ներքաշէ ներկային մտացումը ու ապագային յոյսը։

Մտքի ուժգին գրաւման մը, չգոյգիտելու անգիտութեան մը մատնուած կը նախ ու առանին առջեւ. իսկոյն սաստիկ տենդ մը կը բռնէ քեզ։

Ամէն օտար խորհուրդ կ'անհետանայ, կը ջնջուի և ամբողջ ուշադրութիւնդ, ամբողջ մտածմունքդ կը սեւեռի կանաչ թաւշին վրայ սահող այն դղրդուդն թուղթերուն վրայ ուրոնց կապուած է բաղդդ։ Տեսակ մ'արբշռութիւն կը պատէ ուղեղդ, կը գրաւէ ամբողջ ուշդ, կը տիրէ մտքիդ։

Այս ժամանակ անչափելի ուժին, այս գրաւիչ, անդիմադրելի գօրութեան մէկ օրինակը կուտէ։

Կանի մը տարի առաջ մարդ մը իր կինը կ'սպանէ իրարիւ։ Այդ ահաւոր ոճիրը կատարելէ եաւս իրիկուան գէմ, անտակի մը մէջ կը գետեղէ գիտակը, կառք մը կը վարձէ և անոր մէջ կը դնէ զայն Սէն Լազար կայարանը ղրկելու համարձ։

Ճամբան յանկարծ խաղալու փափաք կզգայ և կը հրամայէ կառավարին որ երթայ կենայ այն խազարանատունէն միայն առջեւ ուր Օրէքսի չուրջը կը վխտան։ Խաղալու մարդասպանը վեր կելէ և հինգ ոսկի մէկտեղ դնելով կախի խաղալու համար մը վերջը գետ մեհեանն ուղղ էր ու կը խաղար չարունակ։ Սակայն անտակը կրազ կառքը վերադարձ միշտ վարը՝ դէպի առջեւէ Ա.թոռոսեան ժամը երեքին, կառավարը՝ սպասելէ ձանձրացած, խազարանին ծառան զրկեց որ իր չամախորդը կանչէ։ Ա.ըէք որ հինգ կանգամ կրկնուի այդ խնդիրն, այդ պատասխանը կրնդունի։ Ժամը ութին միայն, երբ բոլոր խազացողները մէկիկ մէկիկ կը մեկնին, այն ատեն ուրքի կելայ և կը յիշէ թէ ինչպիսի բնոյ մը կապասէր իրեն վարը։ Իջաւ անմիջապէս, մտաւ կառքը, հասաւ կայարանը, և վերջապէս կրցաւ հեռուոր քաղաք մը գրկել իր գիտակը մնուկը։ Ցիչ առեն վերջը բռնաճնութիւնը երեւան եկաւ և ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։ Բայց մի կարծէք թէ այս պատմածս առասպել մ'է, թէ ես հնարեցի այս Հօֆմանեան սարսափելի պատմութիւնը։ Լրագրիրները խօսեցան այն ատեն այս գարհանալի դէպքին վրայ, գատ տեսնուեցաւ և այդ ժամանակի խազացողները կը յիշեն միշտ այդ տարօրինակ պատահարը։ Մանաւանդ թէ հաստատուեր էր որ, այն իրիկունը, մարդասպանը մէկ անգամ մ'իակ չէ կրցեր չահիլ և քանի երկու ոսկի կորսընցուցեր է։

* * *

Ամէն մարդ խազամոլ չէ, և ոմանք խազացող անգամ չեն։ կան չատեր որ ձեռքերնին խազի փուղի իակ չեն առներ, ինչպէս կը գտնուին մարդիկ որք անզգայ կը մնան գեղեցիկ սեռին կամ ընծիր հմայքներուն։ Սակայն, թղթախազի այդ թշնամիները իրօք անկեղծ են միթէ՞, չէ նէ պատրաստի արհամարհանքի մը տակ կորնցնելու վախը կը ծածկեն։

Խազասիրէրէն չատեր անգիտակ կը մնան երբար ատեն այդ իրենց ուղեկիցներուն և ամերոյթ պատահականի գիպուած մ'է որ անոնց կիրքը յանկարծ երեւան կը հանէ։ Վայ ան մարդուն որ ընկերի մը թէպետրութեամբ, խազարան մտնելով, ատեն անցունելու հասար, ոսկի մը կը նետէ կանաչ թաւշին վրայ եւ ննջասար բազէն օժանդակած, կէս ժամեան մէջ դրած գումարին եռապատիկը, սանապատիկը կը չահի։ Բնականաբար կոյչէ մէյ մ'ալ վտանգի չենթարկել իր այդ անակնկալ չահը՝ մինչեւ իսկ, չատ անգամ, գուարճութենց կը վանէ իր այդ չահածը։ Բայց ապա, օր մը կրնէ մտքէն թէ անեկլութիւն է անգամ մ'ևս չփորձել բաղդը։ Ու նորէն խազարան կը վերադառնայ և այս երկրորդ անգամին իր առջին չահէն աւելի կը կորսընցնէ։ Գրամ կարած, գուրս կելնէ երդումներով թէ մէյ մ'ալ ոտք

ՅԱՆՈՒԿ

ՅՈՒՄՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՑՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՀԱՄԱՐ ՓՅՈՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ա. ՀԱՏՈՐ

Ա. ՀԱՏՈՐ

Ա. ՀԱՏՈՐ

ՄԱՐՏԻՆ ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Մարտին Մարտինեանը, որ ծնվել է 1873թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում, ապա՝ Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Մարտինեանը մեկնել է Պոլիս, որտեղ ընդունվել է Հայկազեան վարժարանը։ Այնտեղ նա ուսուցչական պաշտոն է վարել մինչև 1895 թ.։ Վերադառնալով Կարին՝ Մարտինեանը ստանձնել է Ս. Աստվածածին եկեղեցու քահանայի պաշտոնը։ Մահացել է 23 տարեկան հասակում։

ՀԱՅԿԱԿ ՂԱՖԱԴԱՐՅԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Հայկակ Ղաֆադարեանը, որ ծնվել է 1818 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում, ապա՝ Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Ղաֆադարեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 78 տարեկան հասակում։

ՆԱՀԱՊԵՏ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Նահապետ Մարտիրոսեանը, որ ծնվել է 1814 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում և Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Մարտիրոսեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 82 տարեկան հասակում։

ՍՏԵՓԱՆ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Ստեփան Ստեփանեանը, որ ծնվել է 1850 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում, ապա՝ Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Ստեփանեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 46 տարեկան հասակում։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Հովհաննես Հովհաննիսեանը, որ ծնվել է 1840 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում, ապա՝ Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Հովհաննիսեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 55 տարեկան հասակում։

ՊԵՏՐՈՍ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Պետրոս Պետրոսեանը, որ ծնվել է 1843 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում, ապա՝ Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Պետրոսեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 53 տարեկան հասակում։

ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Սարգիս Սարգիսեանը, որ ծնվել է 1845 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում, ապա՝ Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Սարգիսեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 51 տարեկան հասակում։

ՀԱՅԿԱԿ ՂԱՖԱԴԱՐՅԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Հայկակ Ղաֆադարեանը, որ ծնվել է 1818 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում, ապա՝ Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Ղաֆադարեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 78 տարեկան հասակում։

ՆԱՀԱՊԵՏ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Նահապետ Մարտիրոսեանը, որ ծնվել է 1814 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում և Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Մարտիրոսեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 82 տարեկան հասակում։

ՍՏԵՓԱՆ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Ստեփան Ստեփանեանը, որ ծնվել է 1850 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում, ապա՝ Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Ստեփանեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 53 տարեկան հասակում։

ՊԵՏՐՈՍ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Պետրոս Պետրոսեանը, որ ծնվել է 1843 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում, ապա՝ Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Պետրոսեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 55 տարեկան հասակում։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո մահացավ Հովհաննես Հովհաննիսեանը, որ ծնվել է 1840 թ. Ալաշկերտում։ Ուսանել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցում, ապա՝ Կարնոյ ճեմարանում։ Ճեմարանն ավարտելուց հետո Հովհաննիսեանը նշանակվել է Ալաշկերտի ծխական դպրոցի տեսուչ։ Մահացել է 55

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ՄԱՐՔԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՔԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

Ը. ԳՈՒՄՐԻ ԲԱ ՊՈԼԻՍ

Մարքական հանրային հավաքածուն ներառում է ավելի քան 29 հազար տարբեր տեսակի նմուշներ՝ հանքանյութերից մինչև ժամանակակից արվեստի գործեր։ Հավաքածուի հիմնադիրը՝ Ստեփան Մարքյանը, իր կյանքի 40 տարիները նվիրել է այս գանձերի հավաքմանը։

Հավաքածուն բաժանված է 12 սրահների, որոնցից յուրաքանչյուրը նվիրված է առանձին թեմայի։ Առաջին սրահում ներկայացված են հայկական հանքավայրերից հավաքված հազվագյուտ քարեր և հանքաքարեր, որոնցից շատերը գտնվել են հենց Մարքական շրջանում։

Երկրորդ սրահում ցուցադրվում են հին ժամանակների գործիքներ՝ քարե կացիններ, կավե անոթներ, բրոնզե զենքեր։ Այստեղ կարելի է տեսնել նաև հնագիտական պեղումների ժամանակ գտնված ոսկրեր և բրածոներ։

Երրորդ սրահը նվիրված է միջնադարյան ձեռագրերին և մանրանկարչությանը։ Այստեղ ներկայացված են 14-րդ դարի մի քանի հազվագյուտ ձեռագրեր, որոնցից մեկը՝ «Մարքական Ավետարանը», համարվում է հավաքածուի ամենաթանկ նմուշը։

Չորրորդ սրահում ներկայացված են ժամանակակից հայ նկարիչների աշխատանքներ։ Այստեղ կարելի է հանդիպել Մարտիրոս Սարյանի, Հովհաննես Այվազյանի և ուրիշ հայտնի վարպետների գործերին։

Հավաքածուն բաց է հանրության համար ամեն օր՝ առավոտյան ժամը 10-ից մինչև երեկոյան 6-ը։ Մուտքի տոմսի արժեքը 500 դրամ է, իսկ ուսանողների համար՝ 250 դրամ։ Ամսվա առաջին կիրակի օրը մուտքը անվճար է։

Հավաքածուի տնօրեն Ա. Մարքոսյանը հայտնել է, որ 2026 թվականին նախատեսվում է բացել նոր մասնաճյուղ Գյումրիում, որտեղ կտեղափոխվեն հատկապես մեծ չափսերի ցուցանմուշները։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ՄԱՐՔԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՔԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

Ը. ԳՈՒՄՐԻ ԲԱ ՊՈԼԻՍ

Մարքական հանրային հավաքածուն ներառում է ավելի քան 29 հազար տարբեր տեսակի նմուշներ՝ հանքանյութերից մինչև ժամանակակից արվեստի գործեր։ Հավաքածուի հիմնադիրը՝ Ստեփան Մարքյանը, իր կյանքի 40 տարիները նվիրել է այս գանձերի հավաքմանը։

Հավաքածուն բաժանված է 12 սրահների, որոնցից յուրաքանչյուրը նվիրված է առանձին թեմայի։ Առաջին սրահում ներկայացված են հայկական հանքավայրերից հավաքված հազվագյուտ քարեր և հանքաքարեր, որոնցից շատերը գտնվել են հենց Մարքական շրջանում։

Երկրորդ սրահում ցուցադրվում են հին ժամանակների գործիքներ՝ քարե կացիններ, կավե անոթներ, բրոնզե զենքեր։ Այստեղ կարելի է տեսնել նաև հնագիտական պեղումների ժամանակ գտնված ոսկրեր և բրածոներ։

Երրորդ սրահը նվիրված է միջնադարյան ձեռագրերին և մանրանկարչությանը։ Այստեղ ներկայացված են 14-րդ դարի մի քանի հազվագյուտ ձեռագրեր, որոնցից մեկը՝ «Մարքական Ավետարանը», համարվում է հավաքածուի ամենաթանկ նմուշը։

Չորրորդ սրահում ներկայացված են ժամանակակից հայ նկարիչների աշխատանքներ։ Այստեղ կարելի է հանդիպել Մարտիրոս Սարյանի, Հովհաննես Այվազյանի և ուրիշ հայտնի վարպետների գործերին։

Հավաքածուն բաց է հանրության համար ամեն օր՝ առավոտյան ժամը 10-ից մինչև երեկոյան 6-ը։ Մուտքի տոմսի արժեքը 500 դրամ է, իսկ ուսանողների համար՝ 250 դրամ։ Ամսվա առաջին կիրակի օրը մուտքը անվճար է։

Հավաքածուի տնօրեն Ա. Մարքոսյանը հայտնել է, որ 2026 թվականին նախատեսվում է բացել նոր մասնաճյուղ Գյումրիում, որտեղ կտեղափոխվեն հատկապես մեծ չափսերի ցուցանմուշները։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ՄԱՐՔԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՔԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

Ը. ԳՈՒՄՐԻ ԲԱ ՊՈԼԻՍ

Մարքական հանրային հավաքածուն ներառում է ավելի քան 29 հազար տարբեր տեսակի նմուշներ՝ հանքանյութերից մինչև ժամանակակից արվեստի գործեր։ Հավաքածուի հիմնադիրը՝ Ստեփան Մարքյանը, իր կյանքի 40 տարիները նվիրել է այս գանձերի հավաքմանը։

Հավաքածուն բաժանված է 12 սրահների, որոնցից յուրաքանչյուրը նվիրված է առանձին թեմայի։ Առաջին սրահում ներկայացված են հայկական հանքավայրերից հավաքված հազվագյուտ քարեր և հանքաքարեր, որոնցից շատերը գտնվել են հենց Մարքական շրջանում։

Երկրորդ սրահում ցուցադրվում են հին ժամանակների գործիքներ՝ քարե կացիններ, կավե անոթներ, բրոնզե զենքեր։ Այստեղ կարելի է տեսնել նաև հնագիտական պեղումների ժամանակ գտնված ոսկրեր և բրածոներ։

Երրորդ սրահը նվիրված է միջնադարյան ձեռագրերին և մանրանկարչությանը։ Այստեղ ներկայացված են 14-րդ դարի մի քանի հազվագյուտ ձեռագրեր, որոնցից մեկը՝ «Մարքական Ավետարանը», համարվում է հավաքածուի ամենաթանկ նմուշը։

Չորրորդ սրահում ներկայացված են ժամանակակից հայ նկարիչների աշխատանքներ։ Այստեղ կարելի է հանդիպել Մարտիրոս Սարյանի, Հովհաննես Այվազյանի և ուրիշ հայտնի վարպետների գործերին։

Հավաքածուն բաց է հանրության համար ամեն օր՝ առավոտյան ժամը 10-ից մինչև երեկոյան 6-ը։ Մուտքի տոմսի արժեքը 500 դրամ է, իսկ ուսանողների համար՝ 250 դրամ։ Ամսվա առաջին կիրակի օրը մուտքը անվճար է։

Հավաքածուի տնօրեն Ա. Մարքոսյանը հայտնել է, որ 2026 թվականին նախատեսվում է բացել նոր մասնաճյուղ Գյումրիում, որտեղ կտեղափոխվեն հատկապես մեծ չափսերի ցուցանմուշները։